

Oběhová ekonomika a veřejné zakázky

Holandský projekt „Green Deal on Circular Procurement“ www.gdci.nl vydal publikaci, ve které se dozvíte, jak se mohou principy oběhové ekonomiky aplikovat ve veřejném nakupování (tzv. oběhové nakupování). Stručně z textu pro vás vybíráme

Oběhová ekonomika je hospodářství, ve kterém se omezuje vyčerpávání přírodních zdrojů, předchází se vzniku odpadů, škodlivých emisí do vody a vzduchu a dále při výrobě produktů, již ve fázi designu, se optimalizuje jejich životnost a bere se v úvahu to, aby se produkt dal snadno opravit, renovovat nebo rozebrat na části případně na materiály, které se dají vrátit zpět do výrobního řetězce. Co je pro jednoho odpadem, pro jiného může být materiálem vysoké kvality. Posun od lineární ekonomiky, kdy se získají suroviny, vyrobí produkt, použije se a vyhodí jako odpad, k ekonomice oběhové je přístup přínosný jak pro životní prostředí, tak pro ekonomiku, jak se v publikaci uvádí.

Veřejné nakupování má vliv na tři klíčové faktory oběhové ekonomiky: na spolupráci v dodavatelském (výrobním) řetězci, transparentnost výrobního procesu a sociální inovace. Veřejní zadavatelé mohou svými nákupy stimulovat poptávku po produktech vyrobených na principech oběhové ekonomiky, tedy po takových, které jsou vhodné pro opakované využití. Do zakázek se dá vnést hledisko, zda je zaručeno, že na konci životnosti se produkty, jejich části a použité materiály opravdu vrátí zpět do oběhu. V tomto oběhovém nakupování (v angličtině Circular Procurement) se zejména začíná s vymezením potřeby: co ve skutečnosti potřebujeme? Jak to můžeme získat? Musíme si to koupit nebo to máme k dispozici jinde? Při oběhovém nakupování se nezaměřuje nutně jen na nejnižší cenu, ale berou se v úvahu použité materiály a způsoby, jakými je služba nebo produkt vyroben. Design výrobku je také důležitým kritériem: má výrobek dlouhou životnost, může být snadno rozebrán a opraven, může být nějakým způsobem renovován? V neposlední řadě je také potřeba zajistit tzv. zpětnou logistiku a to, že dodavatelský řetězec bude spolupracovat. Tedy že po ukončení životnosti se výrobek vrátí co nejvýše do dodavatelského řetězce.

Nejvíce pilotních projektů s oběhovým nakupováním bylo uskutečněno při nákupu oblečení, zejména pracovního, a také při nákupu nábytku, dále pak při nákupu stojů, IT a ve stavebních projektech. V oběhovém nakupování se dává přednost popisu požadované funkce před detailní technickou specifikací předmětu plnění, aby zadavatel využil naplno znalostí a zkušeností subjektů na trhu, které jsou takto vyzíváni k nabídnutí kreativních řešení v souladu s oběhovou ekonomikou. Jako užitečné se také jeví předběžné konzultace s trhem, ale také interně v organizaci zadavatele.

Odkazy:

Zdrojová publikace: Green Deal on Circular Procurement

Průvodce „oběhovým“ nakupováním v angličtině <https://mvonederland.nl/circular-procurement-guide>

Stránka Evropské komise k oběhové ekonomice: http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/index_en.htm

Pozvánka na kongres k oběhovému nakupování: Circular Procurement Congress (18.-19.10. Talin, Estonsko) <http://cpcongress.eu/>